

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtrum angeli sint corporei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

affumant corpora. Secundò quomodo solent animabus illabi. Secunda ibi, illud etiã consideratione. Prima diuiditur in duas. Primò mouet questionem de modo assumptionis corporum, & soluit tangendo circa hanc diuersas opiniones. Secundò gratia huius determinat de apparitione diuina. Secunda ibi, nec dubitandum est. Hæc secunda diuiditur in tres. Primò proponit quòd Deus apparuit. Secundò inquirat quædam circa modum apparitionis. Tertio dicit quòd per has apparitiones nunquam diuina essentia videbatur. Secunda ibi, Sed nec Deum. Tertia cæterum aut valde nimis profunda. Hæc est diuisio lectionis & sententia in generali.

2. In speciali sic procedit: Et querit primò, vtrū angeli habeant corpora sibi naturaliter vnita, & respòdet q̄ qui dam opinati sunt eos habere corpora aërea, sed ante peccatum fuerunt corpora eorū subtilia, & impassibilia, post peccatū verò grossiora & ab igne passibilia. Et pro parte adducit autoritatē Aug. Alii verò dicunt eos essentialiter incorporeos. Et Aug. dixisse contrarium inquirendo non determinando. Et tamē licet sint incorporei assumunt tamen corpora quando cooperari debent circa nos, & post operationē ea deponunt in quibus corporibus hominibus apparuerunt & loquuti sunt, aliquādo in persona dei sine distinctione personarū. Aliquādo in persona alicuius personæ diuinæ. Postea dicit q̄ Deus in corporali forma apparuit hominibus per quā corporealem apparitionē aliquādo distinctio personæ representabatur. Aliquādo verò non. Deinde querit qualiter fiebat ista apparitio, vtrū alie qua creatura fuerit formata de nouo à Deo in qua Deus appareat, quæ opinio primò ponitur inter alias, vel vtrū angeli ex inferiori materia formet corpora quæ sibi copiant quasi quandā vestem, vel vtrū sua propria corpora mittant in quales species voluit secundū datam à Deo eis potestatem: quæ questio, vt ait Aug. qui eam proponit, & querit, nō soluitur. Deinde dicit q̄ diuina essentia à mortalibus nunquā potuit videri vt est, sed omne visibile mutabile est ipse autē est immutabilis, & ideo inuisibilis. Querit vltimò, vtrum angeli, vel dæmones, siue sint corporei, siue incorporei substantialiter intrer̄ corpora hominū, & eorum animabus illabantur, vel solū dicantur intrare per effectum malitiæ: & responder quòd solus Deus illabitur menti per essentiam, dæmō autē applicacione vel opprefsiōne, & pro tanto dicitur intrare, quia suggestiōne malitiæ in nobis accidit: in hoc terminatur sententia, &c.

QVÆSTIO PRIMA.

Verum angeli sint corporei.

Tho. 1. q. 51. ar. 1. & 2.

Hic queritur de quatuor. Primò de angelorū corporeitate. Secundò de operatione eorum in assumptis corporibus. Tertio de operatione eorum circa nostra corpora. Et quarto de operatione eorū circa animas nostras. Circa primū videtur quòd angeli sint corporei, quia perfectior est vita in angelis quā in animabus, sed anima nō solū viuūt, sed & corpus viuificat, ergo & angeli corpora viuificant, sed hoc non esset nisi essent corporei, ergo &c.

2. Item Aug. de ecc. doc. dicit, angelos & omnes substantias intellectuales naturas corporeas dicimus, & sic idem quod prius.

3. **SED CONTRA** est quòd dicit Dionys. 4. de diu. no. quòd angeli incorporeales & immateriales intelliguntur. Et arguitur per rationem, quia plus dependet corpus à spiritu quā spiritus à corpore. Est autem dare creaturam purè corporealem non vnitam alicui spiritui, ergo multò fortius est dare substantiam spiritualem non vnitam alicui corpori.

4. **RESPONSIO.** Dicendum quòd angelum habere corpus, vel esse corporeū potest intelligi dupliciter. Vno modo quòd habeat corpus naturaliter ei vnitum. Alio modo quòd habeat corpus ei volūtarie assumptum. Primo modo intelligendo questionem idem est querere an angelus sit corporeus, & vtrum sit compositus ex materia & forma dante esse corporeū, quia spiritus non vnitur corpori naturaliter nisi sicut forma materia, & actus potentia: vnio enim spiritus ad corpus quæ est per modū motoris ad mobile, vel assumptis ad assumptibile voluntaria est, & non naturalis. Si igitur angelus habeat cor-

Quæstio I.

pus sibi naturaliter vnitum, oportet quòd nomine angeli intelligatur, vel spiritus vnitus corpori vt forma materiæ vel compositum ex materia & tali forma. Primum nō potest dici quòd secundū cōmuniter loquentes per nomen angeli semper intelligitur quid completum in specie & non pars speciei: restat ergo quòd secundū modo intelligatur. Et tunc quæstio hæc soluta est per illud quòd dictum est supra dist. 3. qu. 1. vbi probatum est quòd angelus non est compositus ex materia & forma. Et nihilominus potest addi alia ratio talis, duo corpora non possunt esse simul: sed angelus simul est cum corpore, ergo non potest esse corporeus.

5. Si verò loquamur de corpore voluntarie assumpto, Hoc potest esse dupliciter, quia vel assumitur in vnitate personæ sicut humanitas in Christo. Et hoc modo non possunt angeli propria & naturali virtute aliquid corpus assumere, quia sicut naturaliter competit accidenti in alio esse, & ei repugnat per se esse, sic substantiæ completæ naturaliter cōpetit per se esse, & ei repugnat in alio esse. Sed nulla virtute creata fieri potest quòd accidens per se subsistat, sed fit hoc solum diuina virtute, vt in sacramento altaris, ergo nulla virtute nisi diuina fieri potest q̄ substantia completa in alio subsistat.

6. Causa autem huius est, quia proprium modum essendi naturæ vnitæ non potest immutare nisi autor nature, cū secundum cursum institutum vnū de necessitate sequatur ad alterum. Cū igitur corpus assumptibile sit natum per se subsistere, patet quòd angelus non potest ipsum sibi vnire in vnitate personæ. Si verò assumatur solum vt mobile à motore representato sic potest angelus corpus assumere, quia sicut dictum est prius dist. 7. qu. 4. cū natura corporea obediat angelis ad nutum possunt angeli determinata actiua coniungere ad determinata passiva. Et sic formare qualia volunt corpora.

7. Cū igitur in his corporibus appareant aliquæ proprietates visibiles proprietatibus inuisibilibus angeli congruentes tunc dicuntur corpus assumere, vt quando apparet in figura leonis, vel bouis, & huiusmodi per quorum proprietates intelliguntur spirituales virtutes angelorū, nec habent huiusmodi corpora veritatē naturæ quā prætendunt: vnde si angelus moueat verū lapidē, aut corpus veri animalis vt in energumenis, nō dicitur illud assumere, quia secundū Dionys. finis visibilibus formationū est vt ducant in cognitione proprietatū substantiæ spiritualis, quod nō fit vbi proprietates secundū veritatē sunt in correspondente corpore, quia tunc ducunt in cognitionē proprii subiecti, & non in cognitionem substantiæ spiritualis. Oportet ergo corpus quod ab angelo dicitur assumptum ministerio eius esse formatū, & habere proprietates aliquas secundū apparentia tantum ducentes in cognitionem proprietatum substantiæ spiritualis: formantur autem talia corpora, maxime de aëre inspissato qui facillimè colorari, & figurari potest, sicut patet in nubibus. Et huius signum est, quia quidam nitentes corpus assumptum à dæmone scindere gladio non valuerunt, quia partes aëris diuisi statim continuabantur.

8. **AD** primum argumentum dicendum quòd viuificare effectiue simpliciter est perfectionis quò modo anima non viuificat, sed formaliter, qui modus competit solum substantiæ quæ est pars non habens in se integram naturam speciei, vnde substantia intellectualis & viuens quæ non est vnita corpori vt forma (qualis est angelus) perfectior est quā ea quæ corpus formaliter viuificat (vt anima.)

9. Ad secundum dicendum quòd Aug. non loquitur asserendo, sed recitando opinionem aliquorum qui non æstimauerunt aliquas substantias esse incorporeas, nisi corporibus vnitas, adeo quòd Deum dicebant esse animam mundi, vt Aug. narrat. in 7. de ciui. Dei. vel dicendum quòd loquitur comparatiue respectu Dei, respectu cuius omnia incidunt in compositionem aliquam, & in tātum ad corpoream naturam accedunt.

QVÆSTIO SECUNDA.

Verum angeli in corporibus possint exercere opera vitæ.

Tho. 1. q. 51. ar. 3.

T 3 Ad